

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

*Kompetentny specjalista
w udzielaniu pomocy psychopedagogicznej
uczniom z SPE*

Abstrakty

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

*Kompetentny specjalista
w udzielaniu pomocy psychopedagogicznej
uczniom z SPE*

Abstrakty

Redakcja:

Beata A. Nowak

Agnieszka Pytka

Lublin 2018

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Kompetentny specjalista
w udzielaniu pomocy psychopedagogicznej uczniom z SPE

Lublin, 19 maja 2018 r.

Abstrakty

Redakcja:

Beata A. Nowak

Agnieszka Pytka

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-65272-83-6

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

Ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- **Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski**, Wydział Nauk o Wychowaniu, Uniwersytet Łódzki
- **Dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. UMCS**, Zakład Pedagogiki Resocjalizacyjnej, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **Dr Magdalena Wójcik**, Zakład Psychopedagogiki Specjalnej, Instytut Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **Dr Dorota Chimicz**, Zakład Psychopedagogiki Specjalnej, Instytut Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **Dr Ewa Grudzińska**, Zakład Badań Problemów Społecznych, Instytut Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej, Wydział Stosowanych Nauk Społecznych, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
- **Dr Anna Karłyk-Ćwik**, Instytut Pedagogiki Specjalnej, Wydział Nauk Pedagogicznych, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu
- **mgr Danuta Nowakowska-Bartłomiejczyk**, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 6 im. Romualda Traugutta w Lublinie

Komitet Organizacyjny:

- Beata A. Nowak
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Agnieszka Pytka
- Karolina Lewczuk
- Paulina Szymczyk
- Marcin Szklarczyk

Organizator:

Fundacja
TYGIEL

Patroni:

SŁAWOMIR SOSNOWSKI
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Edukacja.net

Spis treści

Wystąpienia Gości Honorowych

Trudności sensoryczne dzieci z niepełnosprawnościami – od prawidłowej diagnozy do właściwych oddziaływań terapeutycznych..... 9

Jesteśmy razem: blaski i...wyzwania edukacji włączającej 9

Warsztaty 9

IPE-T w codziennej pracy nauczyciela z uczniami z SPE 9

Praktyczne wymiary pracy nauczyciela w aspekcie zmian w przepisach prawnych dotyczących udzielania pomocy psycho-pedagogicznej..... 9

Abstrakty i noty biograficzne Gości Honorowych

Trudności sensoryczne dzieci z niepełnosprawnościami – od prawidłowej diagnozy do właściwych oddziaływań terapeutycznych.....11

Jesteśmy razem: blaski i...wyzwania edukacji włączającej 13

Wystąpienia Uczestników

Pedagog mentorem ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej.....17

Mózgowe Porażenie Dziecięce a SPE.....19

Poczucie własnej skuteczności uczniów z niepełnosprawnością jako element edukacji do samostanowienia – podstawy teoretyczne 20

Pomiędzy behawioryzmem a Porozumieniem bez Przemocy w pracy z dziećmi z SPE.....22

O SPE mówią:

dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent.....25

mgr Danuta Nowakowska-Bartłomiejczyk 27

Indeks Autorów 29

Wystąpienia Gości Honorowych:

Trudności sensoryczne dzieci z niepełnosprawnościami – od prawidłowej diagnozy do właściwych oddziaływań terapeutycznych

dr Magdalena Wójcik

*Zakład Psychopedagogiki Specjalnej,
Instytut Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej*

Jesteśmy razem: blaski i...wyzwania edukacji włączającej

mgr Danuta Nowakowska-Bartłomiejczyk

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 6 im. Romualda Traugutta w Lublinie

Warsztaty:

Podczas konferencji zostały przeprowadzone warsztaty
dla uczestników konferencji.

IPE-T w codziennej pracy nauczyciela z uczniami z SPE

Prowadzący: ***dr Dorota Chimicz***

Zakład Psychopedagogiki Specjalnej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Praktyczne wymiary pracy nauczyciela w aspekcie zmian w przepisach prawnych dotyczących udzielania pomocy psycho-pedagogicznej

Prowadzący: ***dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. UMCS***

*Zakład Pedagogiki Resocjalizacyjnej, Wydział Pedagogiki i Psychologii,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej*

Trudności sensoryczne dzieci z niepełnosprawnościami – od prawidłowej diagnozy do właściwych oddziaływań terapeutycznych

dr Magdalena Wójcik, Zakład Psychopedagogiki Specjalnej, Wydział Pedagogiki i Psychologii, UMCS

W wystąpieniu przedstawione zostaną zagadnienia dotyczące wyzwań diagnostyczno-terapeutycznych w pracy z dziećmi z różnymi niepełnosprawnościami w aspekcie trudności i zaburzeń sensorycznych. Jest to temat niezwykle ważny z punktu widzenia efektywności całości oddziaływań terapeutycznych i edukacyjnych, a także zależności pomiędzy charakterem i stopniem nasilenia tych trudności a jakością i odpowiednim dostosowaniem właściwej stymulacji.

Wiąże się to również z właściwym doбором odpowiednich metod, programów i form stymulacji prowadzących do poprawy funkcjonowania każdego dziecka przejawiającego trudności i zaburzenia w tym zakresie.

W związku z tym, że obecnie terapię integracji sensorycznej oraz inne metody terapii sensomotorycznej stosuje się niezwykle powszechnie, czasem wręcz bezkrytycznie, w procesie usprawniania funkcjonowania osób m.in. ze spektrum autyzmu, niepełnosprawnością intelektualną, wadą wzroku, słuchu czy niepełnosprawnością ruchową – konieczna staje się uważna i świadoma analiza zachowań, poparta wiedzą neurofizjologiczną i doświadczeniem terapeutycznym w pracy z dziećmi z poszczególnymi niepełnosprawnościami.

Aby móc właściwie wychwycić i tym samym odpowiednio zinterpretować zachowania dzieci z niepełnosprawnościami, trzeba być świadomym pewnych często występujących, specyficznych różnic w funkcjonowaniu sensoryczno-motorycznym i możliwościach percepcyjnych dzieci z danym rodzajem niepełnosprawności. Nieprawidłowy odbiór i interpretacja bodźców sensorycznych wynikający z tej specyfiki może w istotny sposób wpływać na dalszy rozwój dziecka, a niewłaściwa interpretacja zaburzeń może doprowadzić do wielu negatywnych konsekwencji i dalszych utrudnień, zarówno w wymiarze osobistym, edukacyjnym, jak i społecznym.

Nota biograficzna:

Dr Magdalena Wójcik – adiunkt w Zakładzie Psychopedagogiki Specjalnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Tyflopedagog i oligofrenopedagog, terapeuta integracji sensorycznej, specjalista Terapii ręki, specjalista Programu Ćwiczeń Integrujących Odruchy INPP wg S. Goddard, diagnosta Monachijskiej Funkcjonalnej Diagnostyki Rozwojowej, diagnosta Profilu Psychoedukacyjnego PEP-R, kinezylog, choreoterapeuta.

Jest praktykiem z wieloletnim doświadczeniem diagnostycznym i terapeutycznym. Przez wiele lat prowadziła centrum terapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami w rozwoju „Krok po Kroku” w Lublinie.

Od ponad 10 lat zajmuje się sprawdzaniem skuteczności metod percepcyjno-motorycznych w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością, a także analizą ilościową i jakościową procesu diagnostycznego dzieci z zaburzeniami w rozwoju.

Jest autorką wielu publikacji naukowych, m.in. Rola ruchu i doświadczeń sensorycznych w rozwoju dziecka oraz Stymulacja percepcyjno-motoryczna małego dziecka w praktyce [w:] Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w teorii i praktyce, A. Bujnowska, B. Sidor-Piekarska, KUL, Lublin 2015; Diagnostyka i terapia specyficznych zaburzeń sensorycznych u dzieci z autyzmem [w:] Niedyrektywność i relacja. Terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (red.), A. Prokopiak, Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2014; Specyfika trudności sensorycznych dzieci z wadami serca i możliwości ich usprawniania [w:] Niepełnosprawność, 12/2013; Rola terapeuty integracji sensorycznej w procesie autorehabilitacji dziecka z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego, Annales Univesitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio J, vol. XXVII, 2 2014, Warsztat metodyczny pedagoga specjalnego [w:] Edukacja i Dialog 11’2008 (202); Funkcjonowanie społeczne uczniów z niepełnosprawnością kształcących się w systemie integracyjnym [w:] Lubelski Rocznik Pedagogiczny XXVI, Wyd. UMCS, Lublin 2007, Wielodyscyplinarna diagnostyka dziecka z autyzmem – funkcjonalna ocena rozwoju, w: Szkoła Specjalna, nr 2/2017, Metody i programy percepcyjno-motoryczne w terapii dziecka z niepełnosprawnością, [w:] Z. Palak, M. Wójcik (red.) Terapia pedagogiczna dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Nowe oblicza terapii w pedagogice specjalnej, Lublin 2016, UMCS, Kinezylogia edukacyjna w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną, Wyd. UMCS, Lublin 2017.

Jesteśmy razem: blaski i... wyzwania edukacji włączającej

Nota biograficzna:

mgr Danuta Nowakowska-Bartłomiejczyk – Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 6 im. Romualda Traugutta w Lublinie, jest w trakcie studiów podyplomowych Diagnostyka, terapia i praca z osobami z autyzmem oraz Nauczanie etyki w szkole. Ukończyła logopedię na UMCS oraz psychopedagogikę twórczości, teatrologię na KUL-u, studia podyplomowe z Arteterapii WSSP, Mediacje szkolne i sądowe UMCS. Magister filologii polskiej.

Wystąpienia Uczestników

Pedagog mentorem ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej

Renata Socha, *reniasocha@wp.pl*, Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii, Uniwersytet Zielonogórski

Jesteśmy w punkcie, z którego zupełnie nie widać co się wydarzy w przyszłości. Nie mamy pojęcia jak będzie wyglądała polska szkoła w przyszłości. A mimo to usiłujemy edukować dzieci na tę okoliczność.

Analiza prac dotyczących sylwetki pedagoga skłania do refleksji: czy nie tworzy się niezwykle wyidealizowanej postaci pedagoga? Czy poprzeczka nie jest postawiona zbyt wysoko? Od pedagoga bowiem oczekuje się m.in.: dojrzałości, empatii, wrażliwości, podmiotowego podejścia do każdej jednostki, życzliwości, wyrozumiałości, postawy tolerancyjnej, bezinteresowności, gotowości do niesienia pomocy, pracowitości.... Ceniona jest także postawa twórcza oraz chęć ustawicznego rozwoju. Wśród tych cech nie sposób pominąć znaczenia wiedzy i praktyki pedagogicznej. Biorąc jednak pod uwagę specyfikę pracy pedagoga, trudno te wymagania uznać za całkowicie bezpodstawne. Jednocześnie trzeba zauważyć, że prowadzą one do konstrukcji typu idealnego, nie zawsze mającego oparcie w rzeczywistości. Bez wątplenia nauczyciel, pedagog jest znaczącą dla dziecka osobą w systemie edukacji. Wspieranie uczniów doświadczających trudności czy posiadających szczególne zdolności, oprócz umiejętności dydaktycznych, wymaga od pedagoga także opanowania szeregu umiejętności psychospołecznych. Do szkoły przychodzi „całe dziecko”, a nie tylko jego umysł. Wnosi ono zatem własne doświadczenie życiowe, możliwości, emocje, stan zdrowia, sprawności itp. Towarzyszy mu rodzic – osoba, która zna je najlepiej, a dodatkowo ma wiele doświadczeń związanych z oddziaływaniami podejmowanymi wobec dziecka przez niego samego i innych dorosłych (dziadków, panie w przedszkolu, lekarzy itd.). Każdy rodzic przychodzi ze swoim bagażem życiowym, określonymi możliwościami i ograniczeniami, własnym sposobem komunikowania się.

Naprzeciw nim wychodzi pedagog, który ma wiedzę dotyczącą funkcjonowania szkoły i doświadczenie w pracy z różnymi dziećmi. On również wnosi swoje doświadczenie życiowe, kompetencje, mocne i słabe strony. Spotkanie tych trzech ważnych podmiotów ma na celu poznanie potrzeb i możliwości dziecka, by w rezultacie stworzyć warunki sprzyjające jego optymalnemu rozwojowi.

Mózgowe Porażenie Dziecięce a SPE

Katarzyna Sowa, *k.sowalipisko@gmail.com*, *Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

Narodziny dziecka to wyjątkowy i szczególny czas. Dobrze, gdy dziecko rodzi się zdrowe, ładne i różowe. Co jeśli jego wygląd, zdolności poznawcze odbiegają wyobrażeń, stereotypów? Jak rozpoznać jego potrzeby jeśli nie mówi, jak się z nim komunikować? W jaki sposób osiągnąć rzeczy i umiejętności uważane przez lekarzy za niemożliwe. W niniejszym wystąpieniu omówiono problematykę Mózgowego Porażenia Dziecięcego jak również trudności z nim związane. Przedmiotem niniejszego wystąpienia była komunikacja w Mózgowym Porażeniu Dziecięcym, jak również specyfika tego schorzenia.

Co jest istotą komunikacji? Nadrzędną istotą komunikacji jest umiejętność wyrażania swoich potrzeb, dzielenie uwagi, wymiana doświadczeń, rozwój osobisty. Do czego może służyć komunikacja w niepełnej sprawności? Czy i jak można komunikować się z osobami o ograniczonej sprawności fizycznej i intelektualnej? Niepełna sprawność nie może odbierać szans na kontakt z drugim człowiekiem, nie może też ograniczać potrzeb. Do tego właśnie służy komunikacja alternatywna tj. piktogramy, ACC, Symbolika Bliss. Mózgowe Porażenie Dziecięce to schorzenie bez definicji. Podobnie jest i z procesem komunikacji w tym schorzeniu. Sposoby porozumiewania się z dorosłym są często czymś nowym dla jego rodziców czy opiekunów. Dla niego samego również. Dlatego często potrzebna jest konsultacja z logopedą. Logopeda kojarzy się poprawianiem wad wymowy. Nie tylko to jest jego zadaniem. Zadaniem logopedy w przypadku dzieci czy dorosłych z trudnościami w komunikacji jest wyposażenie ich w jakikolwiek język. Do tego celu służy komunikacja alternatywna. Jej zadaniem jest też niwelowanie trudności w tym edukacyjnych czy egzystencjonalnych. Nawiązując do dylematów egzystencjonalnych odsyłam do obejrzenia filmu pt. Chce się żyć.

Poczucie własnej skuteczności uczniów z niepełnosprawnością jako element edukacji do samostanowienia – podstawy teoretyczne

Agnieszka Sobocińska, *lomza.agnieszka@gmail.com*, Instytut Pedagogiki Specjalnej, Wydział Nauk Pedagogicznych, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Samostanowienie jest jednym z konstruktów pojawiających się w psychologii pozytywnej i przenoszonym na grunt pedagogiki specjalnej. Zgodnie z definicją, posiadanie przez jednostkę możliwości samostanowienia pozwala jej na podejmowanie autonomicznych decyzji oraz samoregulację zachowania. Istotne jest połączenie wiedzy o własnych możliwościach i ograniczeniach z wiarą we własne zdolności oraz skuteczność podejmowanych działań.

Pojęcie własnej skuteczności zostało wprowadzone przez Alberta Bandura zajmującego się modyfikacją ludzkich zachowań. Zgodnie z teorią społeczno-poznawczą ludzkimi działaniami w danej sytuacji kierują: oczekiwania dotyczące danego zdarzenia, jego wyniku oraz własna skuteczność człowieka. To właśnie od ostatniego z wymienionych czynników zależy poziom naszego zaangażowania w działania, determinuje także rozpoczęcie oraz wytrwałe dążenie do osiągnięcia celu. Kompetencje osobiste (poczucie własnej skuteczności) można zatem traktować jako czynnik różnicujący uczniów pod względem ich sposobu myślenia, działania i odczuwania.

W niniejszej prezentacji zostanie przedstawione podłoże teoretyczne dotyczące poczucia własnej skuteczności oraz możliwości samostanowienia uczniów. W edukacji dzieci i młodzieży najbardziej efektywne okazują się programy uczące odporności na wpływy ze strony rówieśników, kształtujące samodzielność i umiejętność radzenia sobie w różnych sytuacjach oraz pobudzające i umacniające poczucie własnej wartości i skuteczności. Wysokie poczucie kompetencji osobistych powoduje zwiększenie motywacji do podejmowania oraz kontynuowania działań edukacyjnych. Wraz ze

wzrostem poczucia własnych możliwości wzrasta zaangażowanie uczniów do podejmowania trudniejszych zadań nawet w sytuacji pojawiających się niepowodzeń

i porażek. Na podstawie przedstawionych założeń teoretycznych zostaną przeprowadzone badania na grupie uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego we wczesnej fazie dorastania.

Pomiędzy behawioryzmem a Porozumieniem bez Przemocy w pracy z dziećmi z SPE

Magdalena Roszak, *roszak.m@gazeta.pl*, Wydział Nauk Pedagogicznych, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

W pracy z dziećmi ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi nauczyciel, terapeuta czy specjalista musi odpowiedzieć sobie na pytanie jakie metody, strategie czy style wychowawcze są mu najbliższe i najskuteczniejsze w pracy z konkretnym dzieckiem. W przestrzeni pedagogiki istnieje wiele metod, technik, ścieżek pośród których, osoba pracująca z podopiecznym, musi się odnaleźć. Skrajnymi przykładami są behawioryzm i Porozumienie bez przemocy. Jedno nastawione na pracę nad zachowaniem, z wykorzystaniem nagród i kar, drugie skupiające się na komunikacji, całkowicie odrzucające nagradzanie i karanie. Wywodzący się z psychologii behawioryzm jest drogą wypracowania zachowań pożądanых, które u dzieci ze SPE często występują w deficycie, a zredukowania tych, które społecznie są nieadekwatne lub fizycznie zagrażające. Jest to skuteczna metoda, jednak traktująca zachowanie dziecka jako materiał do przetworzenia, przedmiot, który na wzór opisany w IPET, jest modyfikowany i wypracowywany. Upowszechnione przez Marshalla Rosenberga, Jespera Julla, a w Polsce przez Agnieszkę Stein Porozumienie bez Przemocy, zakłada partnerskie relacje, w których osoba dorosła za pomocą języka żyrafy komunikuje się z dzieckiem, szanując jego potrzeby, rozwój i granice. Jest to sposób, który poprzez empatię i odpowiedni dialog daje możliwość nawiązania prawdziwego kontaktu z drugą osobą oraz wspierania w poszczególnych płaszczyznach edukacyjnych i wychowawczych. Zarówno behawioryzm jak i Porozumienie bez przemocy są narzędziami, które wykorzystywane są w pracy z dziećmi z SPE. Czy wzajemnie się wykluczają czy można je traktować jako pewnego rodzaju dopełnienia?

O SPE mówią:

dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent

1. Jakie są plusy i minusy edukacji inkluzyjnej?

Założenia edukacji inkluzyjnej są zdecydowanie właściwe i zgodne z zasadami psychologii humanistycznej, z których najważniejsze są: indywidualizacja, podmiotowość, praca na zasobach dziecka, równość i dostosowanie metod pracy do potrzeb oraz możliwości uczniów. Problem może dotyczyć sposobu realizacji tychże zasad w praktyce i wówczas inkluzja przestaje mieć sens.

2. Jak „przygotować dzieci” w danej klasie na obecność ucznia z SPE?

Proces przygotowania dzieci na powitanie nowego dziecka z SPE jest procesem, który zależy od wielu czynników. Na przykład ważne jest to, czy dziecko posiada orzeczenie, czy opinię i jakiego rodzaju ma trudności. Tak właściwie to praca z uczniami w klasie jest już ostatnim etapem przygotowań. Najpierw trzeba wspomóc w tym procesie rodziców uczniów i nauczycieli, a także samo dziecko, które zmienia szkołę. Istotą tych wszystkich działań jest ukształtowanie odpowiedniej pozytywnej postawy wobec ucznia z SPE.

3. Jak pracować z klasą inkluzyjną?

W kilku słowach nie da się odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób pracować z klasą, w której uczą się dzieci z różnymi trudnościami. Nauczyciele powinni zdecydowanie bazować na zasadach pedagogiki specjalnej, w oparciu o zasady psychologii humanistycznej, ale także właściwie pod względem metodycznym. Nieodłącznym dodatkiem są ich kompetencje psychopedagogiczne i bycie czułym na potrzeby dzieci. Intuicja często także przydaje się. Nie wyobrażam sobie osoby pracującej w takiej klasie, która nie ma przygotowania z zakresu pedagogiki specjalnej.

4. Jakie zmiany będą miały miejsce w szkołach w związku z zobligowaniem pracowników szkoły do udzielania dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi pomocy o charakterze psychologiczno-pedagogicznym (zgodnie z nowym rozporządzeniem), i jak to wpłynie na edukację?

Od września 2017 r. szkoły zobligowane zostały do realizacji założeń nowego rozporządzenia dotyczącego udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Już po kilku miesiącach można zaobserwować z jednej strony deficyty kadry pedagogicznej w tym zakresie, problemy ze wsparciem finansowym szkół w tym zakresie i wiele wątpliwości, jakie mają rodzice dzieci z orzeczeniami i opiniami z SPE. Potwierdzeniem tychże trudności są liczne listy rodziców dzieci kierowane do Rzecznika Praw Dziecka z prośbą o pomoc.

5. Dlaczego edukacja uczniów z SPE zyskała na znaczeniu?

Myślę, że już dawno powinniśmy zwracać większą uwagę na potrzeby indywidualne dzieci, a szczególnie tych którym nauka szkolna i funkcjonowanie w życiu codziennym sprawia więcej kłopotów wynikających z czynników niezależnych od nich. Może dojrzelismy jako społeczeństwo do tego, że warto propagować ideę indywidualizacji, wsparcia, równości i sprawiedliwości.

6. Dlaczego wydarzenie o tej tematyce jest ważne i potrzebne?

Wobec licznych problemów, z jakimi obecnie borykają się szkoły w kontekście udzielania efektywnej pomocy dzieciom z SPE, ale przede wszystkim konieczności wsparcia naszych kochanych dzieci w procesie dorastania warto podejmować temat w różnych odsłonach, wykorzystując zróżnicowane metody i środki skierowane do odbiorców: rodziców, nauczycieli, uczniów z SPE i wszystkich innych uczniów, aby zrozumieli jakie problemy mają ich rówieśnicy. Im więcej wiedzy posiadamy, tym niższy poziom naszego lęku przed tym, czego nie znamy i nie rozumiemy. Łatwiej jest wówczas zmieniać postawy na te prospołeczne.

mgr Danuta Nowakowska-Bartłomiejczyk

1. Jakie są plusy i minusy edukacji inkluzyjnej?

Niewątpliwie plusem jest to, że dzieci uczą się „inności”, dodatkowo edukacja włączająca jest też naturalnym treningiem empatii przy wsparciu nauczycieli. Inkluzja przyspiesza dojrzewanie psychiczne i społeczne dzieci.

Minusem jest włączenie dzieci w trud wychowania, a także konieczność dodatkowego przygotowania nauczycieli lub zatrudnienie nowych. Minusem są także bariery architektoniczne zwłaszcza jeśli pojawia się dziecko z niepełnosprawnością ruchową.

2. Jak „przygotować dzieci” w danej klasie na obecność ucznia z SPE?

Bardzo ważny jest „takt” pedagogiczny, świadomość psychologiczna, a także znajomość psychologii rozwojowej. Dzieci z SPE trafiają do szkoły losowo w związku z czym konieczne są konsultacje psychologiczno-pedagogiczne. Ważna jest także świadomość rodziców w tym zakresie i szczerość. Wraz z gotowością na rozmowy o problemach swojego dziecka i zaufaniem do innych rodziców z klasy, pojawia się chęć efektywnej współpracy ze szkołą

3. Jak pracować z klasą inkluzyjną?

Sposób i formę pracy z uczniem ze spe należy maksymalnie dostosować do potrzeb wszystkich dzieci. Specjaliści, pedagodzy specjalni uczą różnych czynności, które mogą przydać się także na dalszych etapach życia np. język migowy, komunikacje alternatywne.

4. Jakie zmiany będą miały miejsce w szkołach w związku z zobligowaniem pracowników szkoły do udzielania dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi pomocy o charakterze psychologiczno-pedagogicznym (zgodnie z nowym rozporządzeniem), i jak to wpłynie na edukację?

Prawo przyniosło zadanie, do którego szkoły muszą się dostosować. Wiąże się to ze zdobyciem nowych kwalifikacji i wiedzy przez nauczycieli, a także mentalnym otwarciem się dzieci. Potrzeba nakładów finansowych, zmian w warsztacie pracy nauczycieli, wyposażenia i dostosowania pomocy dydaktycznych.

5. Dlaczego edukacja uczniów z SPE zyskała na znaczeniu?

Bycie z osobą niezależnie od jej odmienności i potrzeb jest bogactwem życia, dlatego tak ważna jest świadomość tego, że tacy ludzie są obok nas, że potrafimy zaspokoić ich i swoje potrzeby, że można być w ten sposób szczęśliwym.

6. Dlaczego wydarzenie o tej tematyce jest ważne i potrzebne?

Dzieci i osoby dorosłe z różnymi niepełnosprawnościami są częścią naszego życia. Ich narodziny wiążą się z radością i dodatkową odpowiedzialnością, nie tylko ich najbliższych, ale każdego z kim przyjdzie im żyć, pracować i bawić się.

Indeks Autorów

Chimicz D.....	8
Lewicka-Zelent A.	8, 22
Nowakowska-Bartłomiejczyk D.	8, 24
Roguska A.....	8
Roszak M.	20
Sobocińska A.	18
Socha R.....	15
Sowa K.	17
Wójcik M.	8, 9